

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídkue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus XI. De Sacrae Confessionis beneficio. Ut cognoscatur, in quo
beneficiorum gradu ponenda sit Sacra Sacramentalis Confessio,
demonstratur, in utilitatem nostram simul Dei manum & cor, hoc est, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

DISCURSUS XI.

De Beneficio Sanctæ Confessionis.

Uamvis Servator noster Christus JESUS univèrsim pro beneficiis, in Judæorum Gentem collatis ingratiſſimam illam ſua expertus, nihilominus non reperio unquam illum de ingrato aliquo tantum doluiſſe, quantum de decem illis leproſis, qui mundati non rediverunt, ut gratias agerent. *Nonne decem mandati ſunt, & novem ubi ſunt? Non eſt inventus, qui rediret & daret gloriam Deo, niſi hic alienigena.* Putaviſne exprobrationem iſtam carere myſterio? haud fanè. Myſterium eſt, quod ſicut lepra erat figura peccati, ſic ſanitas leproſo reddita erat figura Confessionis, cujus virtute anima noſtra mundatur; ſi modò dolenter peccata ſua Sacerdoti aperiat: quod tunc Servator ſignificare voluit, quando leproſis remedij loco præcepit, non ut tantùm accederent Sacerdotes, *ſed ad Sacerdotes*, ſed quod ampliùs eſt, ut Sacerdotibus ſe offererent. *Ite oſtendite vos Sacerdotibus.* Cùm ergo ille vehementer etiam atque etiam deſideraret, ut inæſtimabile Confessionis adedò ſalutaris Beneficium intimè agnoſceremus, eidemque debitas ageremus gratias, ideo tantopere à novem iſtis vitiis recens mundatis grati animi ſignificationem efflagitavit; tamque indignè ruſticam

illorum oblivionem tulit. Nolle equidem priori jure modò etiam contra nos Chriſtum querendi habere anſam, merito tamen. Quis enim eſt, qui, quantum par eſt, hoc ſalutis æſtimate balneum, ab ipſo Salvatore, ſuo ipſuſmet Sanguine præparatum, quotieſcunque à Sacerdote abſolvitur? Quamobrem neceſſe erit, ut pluribus diebus diligenter admodum de hac materiâ ego diſſeram, vos verò, ut attentas mihi aures præbeat. *III.*

II. Non credo, in ullo alio à Deo nobis præſtito Beneficio adedò divinas elucere prærogativas, quàm in Confessione Sacramentali. Quia verò nimis longum foret, de omnibus ſermocinari, ſingillatim de ſolis duabus diſſeram, Omnipotentia ſcilicet, & Bonitate. Non ita pridem Princeps quidam Italus in aciem proditurus, argutum hoc dictum expansis vexillis inſcribi curaverat: *Nec manus deest, nec animus.* Unde, ſi bonæ ejus veniâ licet, ad ſcopum noſtrum ſimilem ejus cogitationi eſſormate effigiem, deſidero, ut Pœnitentia, ſimili hodie vexillo expaſo, ſinat me ogere interpretem ejus Lemmatis; vobis que palam facere, quomodo in beneficio Pœnitentiæ ſingulari ratione Manus Dei concurrat, id eſt Omnipotentia; & Animus, ſeu Cor, ejusdem inquam Dei Bonitas.

III.

I.

III. Primò quidem operam suam confert Omnipotentia: quandoquidem illa magis, quàm unquã hinc peccatum quarit destruere. Considerate, quomodo firmè res quævis faciliùs corrumpatur, quàm producat. Atque ut hinc longè non abeamus, Templum hoc, in quo sumus, intueamini; quot putatis dies ad tantam molem educendam fuisse necessarios? Prò qui sumptus, quot contractus qui labores? Nihilominus exiguus modò terræ motus sufficeret ad id totum in lapidum congeriem reducendum. Aliter se res habet cum peccato, Summã semper cum facilitate id committitur: unus enim aspectus, unicum verbum, unica cogitatio sufficit ad illud complendum; quando verò commissum est, ah quàm ex naturã suã difficile est illud reducere ad pristinum non esse! Tam difficile est, ut ex omnibus creaturis possibilibus nulla vim habeat illud abolendi. Si te integer mons obrueret, verum est, eas tibi non suppetere vires, ut solus eum à te excutias, teque ab incumbente mole liberet. Quòd si verò omnes mortales conspirarent ad opem tibi ferendam, facilè per illum viam tibi aperirent; multòque magis ex Angelorum numero aliquis licèt solus, id præstare posset, vix ullo conatu adhibito. Sed non sic se habet peccatum. Posito, quòd omnes simul Patriarchæ, omnes Prophetæ, omnes Apostoli, omnes Martyres; omnes Confessores, omnes Virgines, omnes Angeli, Archangeli, Throni, R. P. Segneri S. J. Christ. Instr. Tom. III.

Dominationes, Principatus, Potestates, Virtutes, Cherubini, Seraphini, verbo, tota Militans Ecclesia & Triumphans, quanta quanta est, simul omnes vires suas conjungerent; omnis, inquam, hic conatus, & quidquid præterea roboris & virtutis creatæ excogitare potestis, minùs sufficiens esset ad unicum peccatum destruendum, quàm formicæ alicujus impulsus ad Alpes commovendas. Nullum superest remedium. Qui in peccatum lapsus est, æternum sub illo hæreret, si manum suam non applicaret Deus; ad pondus illud immensum ab eo removendum. Hinc Davidi per Prophetam Nathan dictum fuit. *Transtulit Dominus peccatum tuum à te;* ut pœnitens hic Rex agnosceret, vim ab Omnipentiã adhibitam, auferendo immobilem ab humeris ejus contractæ noxæ molem, nullã, quàm virtute divinã dimovendam. Ad ejiciendos Cælo prævaricatores Angelos, canebat Beatissima Virgo, utum esse Deum brachio suo: *Fecit potentiam in brachio suo.* Ibi verò, si quod res est, advertere volumus, usus est Deus brachio suo Metaphorico, id est, Sancto Michaële Archangelo, primo suo ministro, qui cum Angelis, quorum adhuc fides integra, sub sua signa collectis, robore & numero rebellium exercitu superioribus, Luciferum cum omnibus suis sequacibus debellavit. *Dispersit superbos mente cordis sui.* Aliud est, quando de impugnando agitur peccato, sicut peccatum ipsum, non verò solus ille, qui peccavit, dispareat,

I

reat,

Luc. 2,
15. a

reat. Tum enim Metaphoricum Del
brachium non sufficit: Naturali opus
est, ad quod olim alludit Isaias, quando
Is. 51, 9. dixit, *Consurge, consurge, induere forti-
tudinem brachium Domini.* Hic enim
omnium possibilium creaturarum con-
atus ad studia simul conjuncta actum
agerent: ipsa Omnipotentia Deo pro-
pria requiritur. *Ego sum, qui deleo ini-
quitates tuas propter me.*

If. 43.
25,

IV. Pauci interim sunt, qui seriò
cum Davide magnam illam, quam
Deus in peccato per Pœnitentiam de-
lendo exercet, potentiam perpen-
dant: *Introibo in potentias Domini Plu-
rimi tantum obiter rem istam confi-
derant: & qui tam facili negotio à
Deo, & Sacerdotis quidem operâ,
qui tandem & ipse homo est, de-
lectur, parvi æstimatur. Sed quantum
hæc æstimatio à vero aberrat? Quod
enim facilitatem attinet, hæc potius
evidenter non exiguam, à Deo contra
peccatum in Confessione exercitam
virtutem demonstrat, sed summam
omnino. Quanto velocius pondus
aliquod amovendum est, tantò vali-
dior debet esse machina, à qua dimo-
verut. Cùm verò peccatum sit pon-
dus immensum; omnis grave, fateri
oportet, infinitam esse brachij istius
virtutem, quod in instanti illud amo-
vet. Mundus magni facit Alexan-
dram; quia is decem annorum spacio
plurimas excidit urbes; plurima solo
æquavit munimenta, vastavit Provin-
cias, potentissimos internecione de-
levit exercitus, complures sibi subje-
cit Nationes. *Accipit spolia multitu-
dinis genitum.* Quanto tamen potiori*

Pf. 70.
26.

Pf. 37.5.

I. Mach.
2.3.

jure, titulus Magni, illi conveniret,
si omnia hæc solo laborum motu ef-
ficere potuisset? Id verò, & infinites
amplius, Deus operatur in Confes-
sione. Solo paucarum vocum sono,
à Sacerdote prolatarum rem facit
majorem, quam si alium Mundum,
isto multò grandiolem, & venustio-
rem conderet. Ratio est, quia ju-
stificando peccatorem non solum
Mundum alquem, multò sublimio-
ribus & splendidioribus perfectiori-
bus præditum efficit, quæ cuius unà
cum gratiâ conferuntur, sed format,
ex magis tetrâ & tenebricosâ ab-
byssò, quale est terribilissimum cul-
pæ nihilum, eundem extrahendo.

V. Nec quia tam magnam homi-
nibus communicavit potestatem, illa
desinit esse divinissima; quia à Chri-
sto descendit, quam immediatè à Pa-
tre accepit. *Pater omne judicium de-
dit Filio.* Et immediatè etiam com-
municat Sacerdotibus, dicendo illis,
*quidquid solveritis super terram, so-
lutum etiam erit in calis.* Quare li-
cèt homo sit, qui absolvit à peccatis,
illâque absolutione plusquam infer-
naliam destruit monstra; nihilominus
quia tanquam Dei locum tenens ab-
solvit, ideo potestas ejus omnino di-
vina æstimari debet. Verum est, aquas
thermarum variis mederi morbis; at
quia hanc virtutem hauriunt à subter-
raneis metallorum venis, quas per-
meant, ideo hæc earum virtus & ef-
ficacia tantifit, quanti ipsa virtus me-
tallorum propria, à qua derivatur. O
quanta ergo res est Confessio! Si
Deus vobis oculos aperiret ad stupea-
dam.

dam hanc efficaciam intelligendam, dum crenitis Sacerdotem elata supra vos manu verba hæc auctoritatis plenissima pronunciantem, *Ego te absolvo*, stupore attoniti in terram caderetis, nec amplius in cordibus vestris remaneret spiritus, quo aliquid aliud in terris mirari posses. Nostra vero in peccati malitiâ pernoscentâ hebetudo impedit, quò minus magni huius Sacramenti potentiam, ut decet, admiremur, quod tantâ cum facilitate venenum alioquin immedicabile tollit & disperdit.

VI. Interim dum noxas enumeraturi accedis Sacerdotem, & initio, ut laudabilis mos obtinuit, dicitis, *Confiteor DEO Omnipotenti*, memineris Matrem Ecclesiam, hæc ori vestro verba ingerere, ut intelligatis; divinæ opus esse Omnipotentis, culpis vestris vos exonerare; ideòque quantum gratiores pro hac gratiâ esse debetis, tantò quoque cautiore esse oportet, ne in futurum redeuntis ad vomitum tali favore indignos vos reddatis. Et quòd hoc ita sit, rem audite iudicio vestro fortè incredibilem, sed certissimam. Omnipotentia divina peccatori ignoscendo, eumque justificando majorem exerit potentiam, quam eum omnes Diabolo, omnesque quotquot demum sunt, damnatorum animas in gehennam præcipitavit, quemadmodum absque ullâ comparatione multò majus foret prodigium, solum aliquod flumen versùs scaturiginem suam retroagere, quam omnibus Mundi fluvij in mare se effundendi cursum

relinquere. Unde si supra Inferorum portas sapienter hæc incidereur epigraphe, quam olim Pharaonolens volens protulit: *Digitus DEI hic est*; seu: *Hic ad rebellem castigandum populum dextera sua digito DEUS igitur*: è diverso in factorum Tribunalium apice hic Davidis versus rectissimè exararetur: *Dextera Domini fecit virtutem*; Non enim magna est illa potentia, quam DEUS contra peccatores demonstrat, quando in perditionem illos sinit præcipitari (est enim hæc à naturâ ipsâ peccato decreta) at verò immensa & infinita est illa, quam exhibet, quando eorum aliquem ab exitio revocat, & pro eo, quòd illum in nihilum redigat (quemadmodum omni momento mereretur) peccatum potius ab eo admissum penitus abolet & extinguit. Certum est, Ecclesiam verbis hæc disertissimis laudare DEUM. *Deus, qui Omnipotentiam tuam parcendo maxime & miserando manifestas*, non puniendo, sed parcendo, non mactando, sed miserando, quia major quoad nos divini brachij exeritur vis, ubi illud majus in operando obstaculum superat.

II.

VII. Quòd si in beneficio Pœnitentiæ adest DEI manus, non minus etiam ibi cor DEI apparet: æqualis enim est Potentiæ immensa illa Bonitas, quæ hîc manifestatur. Magnus fuit certè amor ille, quo in hominem DEUM ferebatur, quando à Principio Mundi post infaustum culpæ naufragium hanc illi pœnitentiæ tabulam

porrexit, quâ ad litus appellere posset, damnûmque resarcite. Major nihilominus fuit absque comparatione illa Bonitas, quâ hanc ipsam tabulam, tanquam grandiore aliquam navem, ipsi variâ placuit, ut sic loquar, instruere suppelle&ili, simplicem pœnitentiæ virtutē ad Sacramenti dignitatem evehendo, cujus virtute ipsemet Christus speciali modo indies nobis sit Sapiencia, Justitia, Sanctificatio & Redemptio, juxta illud Apostoli: *Christus factus est nobis Sapiencia à Deo, & Justitia, & Sanctificatio, & Redemptio.* Fit nobis Sapiencia, dum culpas nostras scrutamur; mali enim commissi gravitatem nos docet agnoscere. Fit Justitia, dum nosmet accusamus; infundit enim dolorem, & propositum ad Sanctificationē sufficientia, Fit nobis Sanctificatio, dum liberi pronunciamur? cum gratiam tum restituat sanctificantem. Fit Redemptio; dum præscripto à Sacerdote pœnali opere satisfacimus: quia de suo supplet, quidquid præter id, quod agimus, ad satisfaciendum ceteroquin requireretur. Profectò si ad tolerandum vel tantillo temporis spatio peccatorem immensa DEI requiritur Misericordia, quâ tandem Misericordiâ opus erit ad veniam illi dandam? In Magnatibus non est rarior virtus, quàm tolerantia, præcipuè verò injuriarum. Quod pauper aliquis homo eas ferat, mirandum non est; quis enim nescit, aquas omnes descendere in valles; nec ideo valles conqueri? Sed quòd Princeps aliquis easdem patienter toleret, qui cel-

lissimilinstar montis communem excedit hominum conditionem, prolixo est simillimum. Quapropter illa Philippi Secundi Regis Hispaniarum gentilitia magni fuit aestimata, quando, prolixis ad Pontificem Maximum propriâ manu scriptis literis, cum Ephebum jussisset injicere pulverem arenarium, ille verò incuriâ atramentum affudisset, nihil aliud reposuit, quàm: *alio ergo exaranda est Epistola.* Error tamen hic non studiosâ nequitia, sed à dormituriēte, & in seram noctem vigili adolescente admixtus est. Ceterum quis est ille Regum, qui à subditorum alicui injuriam studio & datâ operâ sibi illatam, æquo ferat animo? Leges infamem pronunciant, quicumque pro læsæ Majestatis reintercedere præsumit: imò non ita pridem in Gallijs præcipuè nobilitatis Vir viginti annorum carcerem, & quidem arctissimum perferre debuit, solùm quia in quorundam nobilium coronâ non satis advertens, quid diceret, hæc verba protulit: Hac nocte somniavi à me Regem interfici. Tanti etiam magni Principes injurias sibi illatas faciunt, ut etiam de iisdem somniare crimini ducant; indignum etiam sit & infame, intercedendo illas remissione & gratiâ dignas judicare. Qualis ergo erit illa ac quanta Bonitas, quâ Majestas infinita non solùm Proditores suos in terris tolerare dignatur, sed etiam denuo in gratiam recipit, constanti & ex animo datâ per Confessionem veniâ, omnia eorum peccata quasi lapidem ponderosissimum in maris abyssum projiciendo, unde

1. Cor.
30.

Mich. 1. unde nunquam existere queant. Pro-
19. jiciet in profundum maris omnia pecca-
ta vestra.

VIII. An forte ob talem veniam ingentem aliquam satisfactionem & dolorem exigit? certe & satisfactio- nem, & dolorem requirit; non enim justum esset, si hæc non desideraret; utrumque tamen mensurâ valde moderatâ. Ad satisfactionem quod spectat, tam leves sunt pœnitentiæ à Confessarijs, plusquam deberent nonnunquam debilitati pœnitentium compati- entibus, ante absolutionem injun- gi solitæ, ut vix pœnitentiæ nomen mereantur. Quod ad dolorem, olim ex necessitate perfectus contritionis dolor requirebatur, nunc verd in Le- genovâ etiam dolore imperfecto, qui Attritio vocatur, Deus contentus est; ita ut etiam prodigos in amicitiam suam recipiat filios, qui non ex amo- re, sed utilitatis propriæ studio ad ip- sum revertuntur. Rustico quidam in pratis dormienti vipera per os in ip- sum stomachum penetraverat: ad quod evigilans miser ex convulsioni- bus; quas patiebatur, advertit, quàm noxium hospitem intra viscera sua re- cepisset. Sed qua tandem arte illam ejiceret, quæ in rabiem acta unico so- lum morsu mortem in sinum evome- re posset? industriâ experti cu- jusdam Medici factum est, ut miser hic è pedibus suspenderetur, catino lacte pleno prope ejus os apposito. Statimque desideratus secutus est effe- ctus. Si quidem Vipera odore lactis attracta, spontè faucibus egrediens in appositum ibi vasculum insilijt. O

suavem Industriam, quæ medicinâ adeò delectabili malo alias non medi- cabili remediùm attulit! Actalis Me- dicus suam non præsumat cum ama- bilissimâ Dæi inventionem in compara- tionem adducere, quâ absque damno maledictam peccati mortalis viperam non casu, sed datâ operâ, non per os, sed ipsam mentem immissam, non ima stomachi, sed cor ipsum penetrantem, ab animâ citra omnem noxam expel- lit. DEUS enim arte summæ chari- tatis plenissimâ peccatum extrahit, quemadmodum obstetrix aliqua com- miserans horrendum Draconem, in sinu conceptum, ex parturientis fe- minæ visceribus eriperet. Ita ipse- met DEUS per os Jobi loquitur. *Ob-*
stetricante manu ejus, eductus est colu-
ber tortuosus. Totum verd hoc præ-
11.

IX. Omnino bilem mihi movent illi Christiani, qui Confessionem onus esse gravissimum conqueruntur. Quàm grave est, inquit, homini abdi- ta proprii cordis manifestare, ita ut nequidem secretissimas cogitationes celare liceat! Et hoc durum vobis vi- detur, in malo adeò desperato, quale est cujusvis peccatoris, tam prom- ptum reperire remediùm? Non cre- diderim, Mulierem, quæ dum filium gignere deberet, serpentem genera- vit, contra obstetricem suam, quasi mi- nus humanam, lamentaturam, quòd parvâ quâdam cum violentâ, ex utero,

in quo cum evidenti mortis matris ad eò infelicis periculo latuerat, venenatam bestiam evulserit, An cogitando assequimini, quid agatur, quando de remittendo peccato sermo est? Revocate in memoriam, quæ prius dicta sunt, pudebitque vos in illorum adhuc esse numero, qui, ut Propheta loquitur, laborem quærunt in Præcepto, & non inveniunt. Cogitate, quanto labore Christo constiterit Sacramenti huius institutio: quod nobis, ut dixi, est balneum lactis, hoc totum ipsi fuit balneum Sanguinis. An ignoratis, quanto Christus pretio tria sola hæc verba comparavit, quæ in fine Confessionis vestræ pronuntiat Sacerdos. *Ego te absolvo?* injurijs, alapis, sputis, verberibus, calcibus constiterunt innumeris: splinis constituere septuaginta, quæ intima ejus tempora penetrarunt, sexies mille, & quod excedit verberibus, quæ absque miseratione totum corpus dilacerarunt; tribus constiterunt clavis, à quibus trihorio in cruce suspensus incredibili dolorum, irrisionum & injuriarum abyssus mergens vere de sit. Hoc est illud trium verborum pretium: Et vos tam parvi facitis Penitentiam, tantumque putatis onus tam preciosis, quam ipsius DEI vita est, vos aquis immergere? Nimum non esset pro absolutioe obtinenda, si coram numerosissimo cœtu altâ voce & apertâ facie gravissima quæque vestra delicta revelare deberetis; cogitate, obsecro, an nimum sit peccata sua in secreto confidere Sacerdoti, cui sæpe consistens sit ignotus?

aut licet noscant invicem, qui non possit non compati, suorummet sibi lapsuum concius? Aur si non compatiatur, saltem summo cum rigore obstructus est ad arcani fidem servandam; etsi ex eo silentio totius humani generis excidium consequeretur.

X. An nescitis, quomodo reos suos tractent nostra tribunalia? agatur aliquis perpetrati homicidij reus: hunc è vestigio Judex, licet indicijs non firmis suis fultus, per apparitores, etiam in loco publico, prehendi jubet, vinculumque strictissimè, claro die, per publica compita, inspectante omni populo in tetrum carcerem conjicit. Quid inquam, carcerem? in sepulchrum potius dixisse debebam, adeò tenebrosus est, profundus, fœtore & horrore plenus; ibi miser solus, sine consilio & solatio, per multos sæpe menses relinquitur, ut interim certius aliquid de ejus delicto resciaur. Tandem squalore mediâ jam sui parte putrefactus; infami antro extrahitur, examinique sistitur, nonnunquam multa cum fraude instituto, ut, quemadmodum bombyx ore proprio suos sibi funes texit, morti seipsum involvat. Quod si, de quo accusatur, delictum protèrè negat, ab interrogationibus ad tormenta proceditur. Ibi injectis in brachia vinculis, sublimi oportet pendere è ligno, tanto dolore, ut Rei plurimi, potius summâ cum ignominia, malint è fructu esse penduli, quam vitam torpore & doloribus redimere. Hoc in statu, miserationis loco, miser ille impetitur objurgationibus, alius nescio quæ illi exprobarat,

alius

alius terret, alius, nisi veritatem fateatur, ut ipso in equuleo vitam finiat, se permitturum minatur. Jam verò, si veritatem manifestat, à Catastâ quidem ille liberabitur, non camen aliud ei superest solatium, quàm retrudi in carcerem, prioribus denuo vinciri compedibus, intrâque paucos dies pro confessionis suæ præmio patibulum expectare. Eum quàm severè justitia humana animadvertat in reos. Compare nunc hunc cum illo, quo Divina Justitiæ satisficit, agendi modo, & questus, si tantum animi suppetit, repetite; Confessionem Sacramentalem, onus esse intollerabile, Dolerétne fortè latro ille, qui cum à Judice publicè posset plebis exponi ignominia, compligi in carcerem, trahi ad tribunalia, torqueri, & ad mortem subeundam condemnari, doletétne, Inquam, si in secreto. Viro alioquin honesto scelus suum patefacere, & ab ejusdem ore diem Sabbati salutari jejuniis transigere juberetur? Quomodo igitur conqueri possunt Christiani, cum illis plus pro pœnitentiâ non imponatur, postquam tamen honorem Deo auferre, contra Majestatem ejus conjurare, & cum Dæmonibus, Diadema illius è capite tollere conati sunt? Sedulò quæso, veritatem hanc perpendite, videbitisqne tandem Confessionem levius esse onus, quàm aquile suæ sint pennæ.

XI. Accedit, hoc quaecunque onus divino consilio, summòqne amore ad majorem utilitatem nostram à Christo electum esse, ut non tantùm à malo liberemur præterito, sed etiam

à futuro præservemur. Si natura in floribus, & fructibus suavissimis morbis nostris parâisset remedia, quis intemperans amplius timeret morbo tentari? quia verò omnia pharmaca stomacho ingrata sunt, & nauseam movent, hæc ipsa prævisa molestia, in sanitate, nimio cibo potû velâdenda, cautos nos reddit, & circumspectos. *Ita plm. l. hoc quoque, quod odimus hominum causa excogitatum est.* Ita & in re nostrâ argumentari licet. Sicut natura ipsorum pharmacorû nostro bono horrorem nobis indidit, eodem modo nobiscum egit Gratia, Confessionem aliquam aspergendo amaritiam, ut illa ipsa innatas refrenet ad relabendum propensiones. Et re ipsâ, testantibus ipsimet Hæreticis, in quibus urbibus Confessionem aboleverant, tanta est securitatem morum perversitas, ut Norimbergæ, *in 4. Sent. d. 18. q. 10. teste Soto, solemni legatione Carolum Quintum Imperatorem rogâtic; dignaretur auctoritate suâ ejus usum denuo inducere; parati scilicet ab homine accipere jugum, quod à Deo impositum, ut intollerabile, antea recusârant.* Ecce igitur quam ob causam voluerit Christus tantillum hoc pudoris miscere Sacramento Pœnitentiæ, quod vos cruciat. Ostensum proinde est seum potiùs humanissimè & benignissimè cum animabus nostris egisse. Sicut Chirurgus ille nunquam luculentius miserationem suam patefacti, quàm cum plagæ virulentæ cruorem non confestim sistit, sed quantum potest, ambabus manibus exprimit, gaudétque illum copiosè promanare, non nescius, ubi sanguis stillare desierit

con-

contagiosum etiam honorem è vulnere facile exprimendum. Quare si me auditis impofterum onus Confessionis vocibus, tam alieno sensu intellectis, ne quæso exaggerate; sed potius immensam Dei bonitatem admiramini, debitasque obeandem gratias agite.

XII. Maxime, cum omni ex parte Bonitatis tantæ fidem nullum circumspicere possitis; Quia si pauperculus aliquis injurijs affectus omne viro Nobili pacis, cum adversario ineundæ arbitrium ægrè permittit; quis unquam credidisset, Deum infinitum & immensum ad restaurandam nobiscum, villigis terræ vermibus, pacem, omne jus suum, & offensæ compensationem arbitrio & voluntati hominis alicujus permissurum? Quia saltem ad certum peccatorum numerum, quo completo solvi porrò à noxis homo non posset; aut ad quandam peccatorum speciem, absolvendo jus restrinxit? Ecquid non, ut semel duntaxat in vitâ, aut unico Mundi loco, Romæ e.g. in Primaria Religionis sede, aut ab uno solo homine, Vicario, verbi causâ, Christi Romano Pontifice, constituit? Non hos patitur Christi amor limites in omni loco, omni tempore, omnibus peccatoribus, ab omnibus Sacerdotibus approbatis, injurias soli Deo reservatas, remitti voluit. (*Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?*) Misericordiâ tam stupendâ, ne dicam prodigâ, ut sancta Ecclesia, Redemptoris nostri Sponsa, tam amplæ Sacerdotum auctoritati aliquos ponendos limites judicârit, usum ejusdem quibusdam, in certis casibus relin-

quendo, aliis eandem restringendo; ne facilitas illa, quemadmodum non raro evenire solet, sit occasio peccandi. Quæ igitur, si hæc non vincit, vincet justitiam Misericordia, tanto pe-re in SS. Litteris commendata?

XIII. Audite, Hoc, in quo degi-mus, sæculo Salamanthicæ in Hispaniâ fuit mercator, opibus quondam no-bilo suæ conditionis inferior. Perversâ tamen ludendi assuetudine tandem ad incitas redactus, spem omnem abjecit. Quare seposito omni Dei timore, imò plusquam diabolico contra ipsammet Deum odio concepto, statuit quanta unquam posset, ad irritandum Deum, peccata admittere; omnes, quæcunque in mentem venirent, evomere blasphemias, omnibus possibilibus eum injurijs ludibrio habere, ut hac ratione quoquo modo vindicaret illatam sibi, ut putabat, injuriam in infautis ludi provocacionibus. Et quia ne sic quidem bellu-nus hujus desperati hominis furor sedabatur. Summam Doctoris Navarri comparavit, ut ejus libri lectione omnes casus illos addisceret, quibus homo Deum gravius offendere opere, aut saltem desideris unquam potest. Denique majores quotidie in avernali hac temeritate progressus faciendo, eò impietatis & malitiæ, devenit, ut sua unius peccata numero & enormitate cæterorum omnium mortalium peccata vincere percuperet; utque magis Deo insultaret, horrendis illum ad se castigandum modis læcessabat, quasi ad vindicandum se impotentem deridebat, spernebaturque, quod nondum ultrices

Luc. 5.
22.

ejus manus ad eam diem expectus esset. In hoc tam miserabili statu miser ille nunquam animum Confessione exiavit; cum in mentem illi venit, se numerum & enormitatem peccatorum suorum augere posse, si sacrilegè confiteretur; tali enim Sacrilegio majori cum proterviâ se Sanguinem Christi calcaturum; quare non diu moratus, Confessarium adit, eo quidem animo, ut idem imponeret mentiendo, & in ipso S. Spiritui fucum faceret. Quia verò cor ejus instar maris turbulenti agitabatur, tam dextrè dissimulare non potuit, ut non insolitam animi turbationem solers Confessarius adverteret? quare suspicatus, pudore forsitan penitentem præpediti, quo minùs atrocius aliquod flagitium enarraret, Dei bonitatem & Sacramenti efficaciam exaggerare cepit, idque tanto cum fervore, ut Mercator ille suspirare cœperit & dicere: O si verum esset, omnes maculas meas Confessione posse elui! & quidni? respondit Confessarius. Esi omnia Salmanticæ, imò totius Mundi peccata ad hoc adduxeris tribunal, dummodo ex toto corde de iisdem doleas, momento ab omnibus te possum absolvere, efficerèque, ut te quamprimum Deus in suam gratiam recipiat. Opportunis itaque argumentis, magis verò blandâ & prudenti facilitate hominem induxit; ut perditissimæ conscientiæ suæ statum integrè patefaceret, permitteretque, per aliquot dies se accuratius Conscientiæ intima excussurum, qui integritati Confessionis ad amissam consuleret. *Re. P. Segneri S. I. Christ. Instr. Tom. III.*

dit subinde ad Judicem, ut promiserat, ab eoque absolutus, in delictorum suorum poenam habitum religiosum induit: elapsis eo in statu tribus annis moritur, ad extremum usque divinam prædicans Misericordiam, luculentis passim impetratæ peccatorum veniæ signis relictis. Quis vester de hoc eventu sensus, Charissimi? An non hic solus ad fidem hætenus à me dictis faciendam sufficeret? Sed adhuc majora restant, non enim tantum suam in peccatis omnibus condonandis Deus monstrat benignitatem, sed etiam eandem, omnia, quibus peccando voluntariè exciderat, bona peccatori restituendo, manifestat.

XVI. Olim Romæ apud Gentiles in more positum erat, Virginem Vestalem in crimine deprehensam, cum omnibus vestibus suis, gemmis & ornamentis vivam sepelire; quanto magis hoc modo anima peccatrix, quæ Christo Sponso suo fidem fefellit, tractari mereretur? Nihilominus hic Sponsus tantopere offensus incomprehensibili amoris excessu animam adulteram pristinæ dignatur restituere dignitati, eisque omnia amissa reddere spolia, id est, omnes habitus bonos, omnes virtutum gemmas, omniâque sanctorum operum ornamenta, quæ peccando amiserat. Considerate igitur, peccato tria bonorum genera ab animâ auferri; vitam, honorem & divitias. Vitam ipsi auferit, quia Deum auferit, qui plus est animæ vita, ut inquit Sanctus Augustinus, quam anima sit vita corporis. *Ipsè est vita Levi 309*

U

1162, 20.

ena. Honorem aufert, quia peccator, qui, antequam gratiam perderet, divinæ per gratiam confors erat naturæ, ut loquitur Sanctus Petrus, ipsis bestis se viliores reddit: *Cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Denique omnes aufert divitias, præterita bona opera omnia ad instar pestis perimendo, quæ ne quidem ipsis infecti vestimentis parcat. Hæc verò omnia mala, summâ cum suavitate & abundantia reparat Confessio: Vitam reddit, quia de quolibet pœnitente dici potest, quod de redeunte filio prodigo dictum fuit.

Luc. 15. Mortuus erat & revixit. Honorem reddit, quia tanquam lilio virorem restituit. *Forebit quasi lilius.* Non *Is. 35. 1.* ignoratis, lilius esse pulcherrimum Virginitatis Symbolum. At anima respiciens non erit verè lilius, ut *S. Th. 3* inquit *Isaias, sed quasi lilius.* Quia *p. 9. 89.* exigua erit differentia inter candorem, quem adfert Innocentia, & lilius, quem reddit Pœnitentia. Si tamen non nimis parum dixi, pœnitentes innocentiis comparando, quos his anteponeere debebam. Fides enim me docet; virtute Confessionis & Pœnitentiæ illi junctæ (quemadmodum Christus promissit) in Regno celorum multas meretrices præ multis Virginitibus, quæ nunquam peccaverunt, multò sublimiorem locum obtenturas. Denique Confessio perditas etiam reddit divitias: idèoque asserit Propheta, *Innovabis dies nostros sicut à principio*, omnes erudiendo, quòd in hoc Sacramento non solùm repa-

remur, ut dictum est, dum vita nobis & honor redditur, sed etiam dies nostros restitui, ita ut quasi revertantur, & de novo fluere incipiant, nobisque opera meritoria peccati lue ablata referant.

XV. Non apparet, quid de Bontate Dei in sanctâ Confessione exhibitâ amplius dici possit; nihilominus adhuc aliquid amplius restat: quia non solùm per illam perditæ acqueuntur, sed etiam tantum novæ obtinetur gratiæ, ut anima, multò quàm erat antè, ditior evadat: unde sicut Hebræi fugientes ex Ægypto, plures secum facultates tulerunt, quàm eandem intrantes intulerant: *Eduxit eos cum argento & auro*, ita peccatum Confessione expiatum plus adfert gratiæ peccatori, quàm ante lapsum potuerat. Et si priùs etiamnum innocens currebat ut homo, postea in Confessione roboratus, jam Pœnitens curret quasi cervus: ut loquitur *Isaias* Propheta: *Tunc saltet sicut cervus claudus.* Et quòd hoc ita sit, considerare, quomodo Sanctus Petrus post impetratam sibi veniam plus animi habuerit, quàm antequam peccavit. Etenim antequàm Christum negaret, non ausus est eum, nisi per Joannem, discipulum præ aliis Christo charissimum, interrogare. Post negationem verò ipse met, vel de ipso Joanne, quâ morte vitam finiturus esset, interrogare non timuit. *Hic autem quid?*

XVI. Ecce igitur, an non in Confessione non solùm est Manus Dei, id est. Omnipotentia ad destruendû maximum illud peccati malum, sed etiam cor-

cor ejus amabilissimum, id est, Misericordis & Bonitas ejus infinita ad malum culpæ bono æquali vincendum, Profectò qui profundè hanc penetrat veritatem, non potest facere, quin exclamet? *Multus est Deus ad ignoscendum!* quandoquidem ubi de peccatore in gratiam recipiendo agitur, ut sit hic in Confessione, certo quodam modo plusquam unus videtur esse Deus, ita ut non sit idem Deus, qui est offensus, & qui ignoscit: ita enim ignoscit, quasi nonquam ullà fuisset injurià læsitus, *Multus est ad ignoscendum.* Tot nihilominus Christiani Chemicorum more è lacte extrahentes venenum, tam facili, tamque felici Confessionis remedio abutuntur, ut majori cum libertate peccent, conscientiaque remorsibus respondeant pulcherrimis his, si DEO placet, verbis: *Quid refert si peccavero? iterum confitebor.* Contra hos suo tempore integro Discursu pugnabo, Nunc aliud Christianorum genus errorem dedocbo, qui levem ob causam prævaricantur, ita se purgare soliti: *fragiles sumus*: nec quantas iteratà Confessione sibi vires acquirere possint, considerant. Advertite bene, quod dico: si Turcæ, Gentiles, aut Judæi essetis, fortè hæc excusatio aliquo modo vobis prodesset, sed quia Christiani estis, talis excusatio culpas vestras non attenuat, sed auget, An non videris

idem hoc esse, ac putare se atramento lavari posse? at quare? quia de hac ipsà fragilitate rationem reddere oportebit. Infideles ideo quòd peccaverint, rationem reddent; Christiani verò tantis abundantes remedijs (quorum præcipuum est tam validum tamque usurpatu facile, de quo dixi, Confessionis beneficium. (quòd etiam peccare potuerint, respondere debent. *Et fecisti mala, & potuisti.* Cecidisti, postquam toties de terrâ te sublevavi; debilis fuisti, postquam tantà te gratiâ roboravi. Charissimi, nihil est in Religione nostrâ sanctissimâ, quod magis me terreat, quàm quod post tot Confessiones, tot lapsus sit videre. Unum ex duobus his verum esse necesse est, aut hosce toties recidivos non ritè confiteri; ideòque gratiam corroborantem non recipere, qui est proprius hujus Sacramenti, de quo agimus, effectus; aut si recipiunt, illà ad eò abuti, ut propter negligentiam, gravioris culpæ reos se faciant. Nolite vos ita agere, Charissimi, sed modo debito hac medicinâ à Christo Jesu, tantâ virtute, & amore vobis præparatâ utamini, ut hoc servari remedio etiam vos cum grato illo leproso divino Liberatori vestro, possitis dignas reddere gratias, qui vos mundavit; non verò cum novem illis ingratis illum ad iracundiam provocetis.

